

**PROGRAM WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. POLSKICH NOBLISTÓW W NOWYCH SKALMIERZYCACH**

I. Założenia teoretyczne wraz z podstawą prawną

1. Podstawa prawna :

- *Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii*, (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249)
- *Na podstawie art. 22 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875)

2. Założenia teoretyczne:

Do realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły zostaną wykorzystane **strategie wychowawcze i profilaktyczne oraz teorie wyjaśniające przyczynę problemu:**

- **strategie wychowawcze:**
Ważną funkcję w podmiotowym sposobie wychowania pełnią strategie wychowawcze. Marian Nowak wyróżnia tu: strategię **dysonansu**, **strategię świadectwa** i **strategię stymulacji**.
- **Strategia dysonansu** polega na stworzeniu sytuacji służącej temu, by uczeń uświadomił sobie istnienie w jego własnym systemie wartości wewnętrznej niezgodności, z której dotąd nie zdawał sobie sprawy. Należy umożliwić wychowankowi konfrontację ze sposobem myślenia i wartościowania (jednostki lub grupy osób) pozostającym w sprzeczności z jego własnym. Następstwem tego procesu może być zmiana postawy wychowanka spowodowana dążeniem do redukcji rozdźwięku w systemie wartości.
- **U podstaw strategii świadectwa znajduje się identyfikacja z wartościami** osoby znaczącej, która jest ich nośnikiem. Dzięki tej strategii wychowawca jako osoba znacząca pomaga wychowankowi w rozwoju aksjologicznym przez ukazywanie życia zgodnego z deklarowanymi wartościami.
- **Strategia stymulacji** sprowadza się do zindywidualizowania i ukonkretnienia wartości, na które wychowanek jest już wrażliwy. Zadaniem wychowawcy jest wspomaganie wychowanka w urzeczywistnianiu własnej, lecz właściwej, hierarchii wartości przez ukazywanie kierunków postępowania, towarzyszeniu mu w tym „aksjologicznym trudzie”, animowanie do podejmowania wzmożonego wysiłku.

Strategie profilaktyczne:

- Informacyjna – dostarczenie wiedzy na temat możliwych skutków zachowań ryzykownych z założeniem iż, osoby posiadający odpowiednią wiedzę mogą wchodzić w zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności społecznych.
- Edukacyjna – dostarczenie umiejętności psychospołecznych tj. komunikowanie się, radzenie sobie ze stresem, odmawiania, samodzielności w myśleniu, które wraz z posiadaną wiedzą uchronią młodych ludzi przed wchodzeniem w zachowania ryzykowne

- Działań alternatywnych – organizacja czasu wolnego; proponowanie działań zgodnych z zainteresowaniami młodzieży
- Interwencyjna – działania podejmowane w momencie wystąpienia sytuacji kryzysowych; jest to głównie poradnictwo, telefon zaufania, doradztwo skierowane do uczniów, którzy znaleźli się w grupie osób zakwalifikowanych do profilaktyki selektywnej lub wskazującej.
- Zmian środowiskowych – działanie na całe środowisko dziecka, aby wzmacniać jego umiejętności społeczne nabyte np. poprzez strategię edukacyjną

Teorie wyjaśniające przyczynę problemu:

- Teoria społecznego uczenia się.
- Koncepcja substancji "torujących drogę"
- Koncepcja poprawy reputacji (A. Carroll)
- Koncepcja wzmacniania odporności (A. Fuller)
- Teoria zachowań problemowych (Jesser & Jesser)
- Teoria uzasadnionego działania (Ajzen i Fishbein)

II. Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły/oraz występujących problemów - analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i działaniami mającymi na celu zapobieganie wchodzeniu młodych ludzi w zachowania ryzykowne. Pierwszym środowiskiem, które ma największy wpływ na kształtowanie osobowości młodego człowieka jest rodzina. Jednak w procesie wychowania nie można zapomnieć o środowisku rówieśniczym. Jest to grupa społeczna zróżnicowana pod względem intelektualnym, sprawnościowym, pogładowym, wrażliwości i odbioru świata. Aby prawidłowo funkcjonować w tej grupie trzeba opanować umiejętność akceptacji i tolerancji wobec inności osób żyjących obok nas.

Diagnoza została oparta na badaniach przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców w formie ankiet – Uzależnienia, Trudne rzeczy w naszej szkole – poczucie bezpieczeństwa oraz obserwacji i rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami. W wyniku rozpoznania sytuacji szkolnej wyodrębniona następująca trudności:

- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych wśród uczniów,
- niższe kompetencje wychowawcze wśród części rodziców uczniów
- kontakt uczniów ze środkami psychoaktywnymi (pomimo, iż jest niższy odsetek uczniów deklarujących kontakt ze środkami psychoaktywnymi)
- media społecznościowe – wady-zalety oraz cyberprzemoc.

Wskazane działania wynikają również z podstawowych kierunków polityki oświatowej na rok szkolny 2018/2019 .

W roku szkolnym 2017/2018 w ramach działań profilaktyczno- wychowawczych będziemy realizować program „Szkoła dla rodziców i wychowawców” wzmacniający rodziców i nauczycieli w ich funkcjach wychowawczych. W celu wzmocnienia umiejętności społecznych wychowawcy będą realizować z uczniami Trening Zastępowania Agresji. Działania wszystkich nauczycieli będą skierowane na :

- propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień

- przeciwdziałanie nikotynizmowi, alkoholizmowi, narkomanii w tym zażywaniu przez młodzież dopalaczy i innych środków psychoaktywnych
- bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych
- rozwijanie mocnych stron uczniów poprzez wykorzystywanie ich zasobów w przeciwdziałaniu zachowaniom niepożądanym
- kształtowanie szacunku do drugiego człowieka
- kształtowania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, konfliktowych
- rozwijanie prawidłowych postaw, w tym postawy patriotycznej oraz propagowanie wartości wychowawczych przyjętych w szkole
- rozwijanie umiejętności wychowawczych poprzez realizacja programu Szkoła dla rodziców i wychowawców.

Działania profilaktyczno – wychowawcze skierowane są do całej społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli i rodziców jako profilaktyka uniwersalna. Celem zaplanowanych działań profilaktycznych będzie podniesienie świadomości uczniów i rodziców w obszarze uzależnień, wskazanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami. Uczniowie będą mieli możliwość spotkania z pielęgniarką, prokuratorem, policjantem oraz będą uczestniczyć w warsztatach z doradcą zawodowym. Dla rodziców zostaną przeprowadzone spotkania z przedstawicielem prokuratury i doradcą zawodowym. Tematyka ta poruszana będzie również przez wychowawców klas podczas spotkań z rodzicami. Wychowawcy z rodzicami realizują program profilaktyczny „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Jego realizacja rozłożona jest na cały cykl kształcenia.

III. Charakterystyka sylwetki absolwenta:

SYLWETKA ABSOLWENTA

Cała społeczność szkoły uczestniczy w złożonym procesie wychowania. Winni oni więc być przykładem i wzorem dla swoich uczniów wiedząc, że „ Słowa uczą a przykłady pociągają”. Zmierzając do ideału i dbając o rozwój wychowanka we wszystkich sferach zmierzamy do tego, aby absolwent naszej szkoły był:

Sfera fizyczna	- sprawny fizycznie - wolny od nałogów - propagujący zdrowy styl życia
Sfera emocjonalna	- wrażliwy uczuciowa - empatyczny - posiada umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych - zna wartość swojej osoby - potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych - asertywny
Sfera intelektualna	-zna swoje mocne i słabe strony -rozwija swoje zainteresowania - poszukuje wiedzy, informacji - posiada umiejętność wypowiedzenia się - posługuje się poprawną polszczyzną
Sfera społeczna	- zna i przestrzega zasady funkcjonowania w społeczeństwie - propaguje prawidłowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie - potrafi funkcjonować w grupie, w społeczeństwie

	<ul style="list-style-type: none"> - jest tolerancji wobec innych ludzi, ich kultury i tradycji - posiada własny system wartości - potrafi wskazać autorytety - przestrzega normy społeczne i moralne
Sfera duchowa	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady wiary, - jest tolerancyjny dla innych wyznań, - szanuje ludzi o innych poglądach na temat wiary - rozwija myślenie refleksyjne - rozwija kontakt duchowego z Bogiem - ma ukształtowany system wartości - postępuje w oparciu o przyjęty przez siebie system wartości
Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych	<ul style="list-style-type: none"> - szanuje do tradycje, symbole oraz miejsca pamięci narodowej, - zna kulturową wartość regionu - zna sylwetki patronów szkoły -propaguje pozytywne wzorce własnym przykładem

IV. Obszary działań wychowawczo - profilaktycznych w szkole oraz wartości ku którym będziemy podążać wraz z wychowankiem:

1. Obszary działań :

- **Zdrowie** – propagowania życia wolnego do nałogów, zdrowego stylu życia, aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego;

Edukacja wczesnoszkolna:

- dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;
- ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;
- posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;
- posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;
- wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;
- przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;
- ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet;
- ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;

Informatyka:

- w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;

Biologia:

- analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej;

- uzasadnia konieczność ochrony przyrody;
- opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;

Wychowanie fizyczne:

- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia;
- opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej;
- opisuje zasady zdrowego odżywiania;
- przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży;
- przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach;
- omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;
- wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ;
- omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny;
- wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;
- wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;

WOS:

- rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych;
- podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;

Przyroda :

- kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu;
- doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie;
- poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;

Edukacja dla bezpieczeństwa:

- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;
- wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu;
- omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;
- dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);
- wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; – ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;
- ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);

Technika:

- przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska;
- kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;

Wychowanie do życia w rodzinie:

- przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; – kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;

- **Relacje** – kształtowanie postaw społecznych, kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych, umiejętność rozpoznawania i nazywania uczuć, kształtowanie umiejętności asertywnych.

Edukacja wczesnoszkolna:

- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;
- współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;
- dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;
- dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;
- odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;
- ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób
- rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;
- szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;
- uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; – wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;
- wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;
- naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;
- przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;

Informatyka:

- uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;
- identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;
- bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;

Wychowanie fizyczne:

- uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;
- pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; – wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;
- wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; – omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;
- identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;
- wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;
- wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; – współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię;
- motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby

starsze);

WOS :

- współpracuje z innymi
- dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
- wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;
- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania);
 - przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku;
 - wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;
 - rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;
 - rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; – przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;

Przyroda:

- zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego;
- doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;

Biologia:

- prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;

Wychowanie do życia w rodzinie:

- rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedziane i pisane słowa;
 - kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;
 - bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;
 - zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych

➤ **Kultura**

Edukacja wczesnoszkolna:

- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;
 - szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;
 - określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;
 - odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób;
 - odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;

Język polski:

- kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;
- rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;
- kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;
- rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;
- rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;
- rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;
- rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; – kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;
- jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;

Historia:

- poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;

Muzyka:

- poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
- zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
- uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
- angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
- uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;

Plastyka:

- zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); – zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;

WOS:

- uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady;
- podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego;
- wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym;
- uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom;
- planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady

innych osób i sytuację na rynku pracy;

Przyroda:

– kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;

Geografia:

– łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;

– przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania;

– rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej;

– ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej);

– kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią;

– rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;

– przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;

Informatyka:

– opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; – postępuje etycznie w pracy z informacjami;

Wychowanie do życia w rodzinie:

– jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;

- **Bezpieczeństwo** – profilaktyka uzależnień skierowana na działania obniżające wiek inicjacji alkoholowej, nikotynowej, narkotykowej, bezpiecznego korzystania z Internetu, w tym przede wszystkim korzystania z mediów społecznościowych.

Edukacja wczesnoszkolna:

– wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;

– rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;

– stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;

– ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;

– stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;

– rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;

Informatyka:

– rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; – przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z

bezpieczeństwem w Internecie;

– posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad

bezpieczeństwa i higieny pracy;

– uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;

– wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich;

– stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami;

– ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;

Wychowanie fizyczne:

– omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;

– omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;

– wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; – wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im;

– wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;

WOS:

– rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;

– przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować;

– wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw;

– przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;

Technika:

– przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego;

– analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);

Edukacja dla bezpieczeństwa:

– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);

– wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;

Wychowanie do życia w rodzinie:

– świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;

➤ **Wartości, które zostały wypracowane przez całą społeczność szkolną i ku którym będziemy podążać w podejmowanych działaniach wychowawczych:**

- miłość

- rodzina

- odpowiedzialność

- przyjaźń
- szacunek dla innych
- sprawiedliwość
- zdrowie
- kultura osobista
- wykształcenie

V. Cele, w tym określenie celu ogólnego, uwzględniającego przyjęte wcześniej założenia teoretyczne i wyniki diagnoz, oraz cele szczegółowe.

CEL OGÓLNY:

Diagnoza wstępna pozwoliła ustalić cele programu, które powinny zmierzać do niwelowania zachowań agresywnych oraz do budowania prawidłowych relacji interpersonalnych w relacjach uczeń – uczeń, uczeń - nauczyciel. Działania wychowawczo -profilaktyczne podejmowane w szkole zmierzać będą w kierunku :

- wzmocnienia poczucia własnej wartości
- rozwijać umiejętności zachowań asertywnych
- wskazywania pożądanych wzorców zachowań,
- wspomagania rodziców w kształtowaniu ważnych umiejętności wychowawczych
- kształtowania pożądanych postaw społecznych
- kształtowanie systemu wartości

CELE SZCZEGÓLWE :

- uczeń potrafi dostrzec swoje mocne strony
- uczeń potrafi wymienić emocje negatywne i pozytywne
- uczeń potrafi wymienić osobę, która jest dla niego wzorem
- uczeń jest tolerancyjny wobec inności innych ludzi
- uczeń zna wartości przyjęte w szkole
- uczeń potrafi zachować się asertywnie
- rodzice rozwijają swoje kompetencje wychowawcze
- uczniowie, rodzice i nauczyciele znają negatywne skutki zażywania środków psychoaktywnych

VI. Zadania jako sposób osiągnięcia celów.

Lp.	Cel	Zadanie
1.	Wzmocnienia poczucia własnej wartości.	- Poczucie własnej wartości. - Jak radzić sobie ze stresem. - Heppenig „Prawa dzieci”
2.	Rozwijać umiejętności zachowań asertywnych.	- Asertywność. -Alkohol, papierosy, napoje energetyzujące – niebezpieczna moda. -Trening Zastępowania Agresji

3.	Wskazywania pożądanych wzorców zachowań.	<ul style="list-style-type: none"> - Nikotyna zły nawyk. - Higiena uczenia się. - Obietnica – profilaktyka alkoholowa. - Kształtowanie zdrowego stylu życia - Spotkanie z pielęgniarką szkolną - Realizacja programu „Trzymaj formę”
4.	Wspomagania rodziców w kształtowaniu ważnych umiejętności wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> - Szkoła dla rodziców i wychowawców. - Cyberprzemoc – sposoby obrony.
5.	Kształtowania pożądanych postaw społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> - Uczucia i emocje. - Mam swoje prawa i obowiązki. - Pułapki nowoczesnych technologii. - Odpowiedzialność nieletnich. - Mobbing w szkole - Realizacja programu „Szkoła dla rodziców i wychowawców”
6.	Kształtowanie systemu wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie postaw patriotycznych – apele okolicznościowe : Święto Odzyskania Niepodległości, Powstanie Wielkopolskie, Święto Konstytucji 3 Maja - Propagowanie idei wolontariatu. - Przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole. - Kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć do członków rodziny. - Kształtowanie poszanowania dla tradycji.

VII. Harmonogram czyli strukturę i sposób wykonania zadania.

Lp.	zadanie	Forma realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Klasa I, II				
1.	Wartości.	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	II półrocze
2.	Zasady ruchu drogowego.	Spotkanie z policjantem - zajęcia z wychowawcą.	Wychowawca, pedagog	Wrzesień 2018r.
3.	Kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć.	Spotkanie z rodzicami. Zajęcia z wychowawcą.	wychowawca wychowawca	II półrocze 2018r. Październik 2018r.
4.	Kształtowania przestrzegania norm i zasad obowiązujących w szkole.	Zajęcia z wychowawcą	wychowawca	Wrzesień 2018r.
5.	Kształtowanie zdrowego stylu życia.	Realizacja programów „Mleko i	Dyrektor	Cały rok

		artykuły mleczne”, „Owoce i warzywa” Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	Luty 2019r.
6.	Dzień bez przemocy	Heppening	Magdalena Zielezińska Wypiorczyk	Luty 2019r.
	Realizacja Programu Szkoła dla rodziców i wychowawców.	Spotkania z rodzicami	Wychowawca	II półrocze
Klasa IV				
1.	Zasady ruchu drogowego, zasady ewakuacji	Lekcja techniki	Nauczyciel techniki	Wrzesień 2018r.
2	Mam swoje prawa i obowiązki.	Spotkanie z policjantem – godzina z wychowawcą.	Pedagog	Marzec 2019r.
3.	Nikotyna – zły nawyk.	Godzina z wychowawcą Spotkanie z pielęgniarką	Wychowawca Wychowawca, pedagog	II półrocze
4.	Techniki skutecznego uczenia się.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Październik 2018r.
5.	Higiena uczenia się.	Spotkanie z pielęgniarką – godzina z wychowawcą.	Pedagog, Pielęgniarka	Listopad 2018r.
6.	Asertywność.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Styczeń 2019r.
7.	Pułapki nowoczesnych technologii	Godzina z wychowawcą	wychowawca	Marzec 2019r.
8.	Trening Zastępowania Agresji	Godzina z wychowawcą, spotkanie z rodzicami	Wychowawca	II półrocze
9.	Kształtowanie postaw zdrowego stylu życia	Realizacja programów „Mleko i artykuły mleczne”, „Owoce i warzywa” Zajęcia z wychowawcą „Trzymaj formę”	Dyrektor Wychowawca Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok Listopad 2018r. Cały rok
10.	Dzień bez przemocy	Heppening Prawa dziecka	Pedagog	Luty 2019r.
11.	Kryształ wartości	Zajęcia z	Wychowawca	II półrocze

		wychowawcą		
Klasa V				
1.	Zasady ruchu drogowego, zasady ewakuacji	Lekcja techniki	Nauczyciel techniki	Wrzesień 2018r.
2.	Kształtowanie postaw zdrowego stylu życia	Realizacja programów „Mleko i artykuły mleczne”, „Owoce i warzywa” Zajęcia z wychowawcą „Trzymaj formę”	Dyrektor Wychowawca Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok Listopad 2018r. Cały rok
3.	Dzień bez przemocy	Heppening Prawa dziecka	Pedagog	Luty 2019r.
4.	Techniki skutecznego uczenia się.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Październik 2018r.
5.	Trening Zastępowania Agresji	Godzina z wychowawcą, spotkanie z rodzicami	Wychowawca	II półrocze
6.	Kryształ wartości	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	II półrocze
Klasa VII				
1.	Zasady ruchu drogowego. Zasady ewakuacji	Godzina z wychowawcą.		Wrzesień 2018r.
2.	Odpowiedzialność nieletnich	Spotkanie z policjantem – godzina z wychowawcą.	Pedagog	Marzec 2019r.
3.	Pułapki nowoczesnych technologii	Godzina z wychowawcą	wychowawca	Marzec 2019r.
4.	Techniki skutecznego uczenia się.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Październik 2018r.
5.	Niebezpieczna moda – alkohol, nikotyna, napoje energetyzujące.	Godzina z wychowawcą.	Wychowawca	Kwiecień 2019r.
6.	Trening Zastępowania Agresji	Godzina z wychowawcą, spotkanie z rodzicami	Wychowawca	II półrocze
7.	Dzień bez przemocy	Godzina z wychowawcą	Pedagog	Styczeń 2019r.
8.	Propagowanie zdrowego stylu życia	Realizacja programu „Trzymaj formę”	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok
9.	Kryształ wartości	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	II półrocze

Klasy VIII

1.	Pułapki nowoczesnych technologii	Godzina z wychowawcą	wychowawca	Marzec 2019r.
2.	Dzień bez przemocy	Godzina z wychowawcą	Pedagog	Luty 2019r.
3.	Trening Zastępowania Agresji	Godzina z wychowawcą, spotkanie z rodzicami	Wychowawca	II półrocze
4.	Mobbing w szkole.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Grudzień 2018r.
5.	Obietnica – profilaktyka alkoholowa.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Listopad 2018r.
6.	Techniki skutecznego uczenia się.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	Listopad 2018r.
7.	Propagowanie zdrowego stylu życia	Realizacja programu „Trzymaj formę”	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok
8.	Kryształ wartości	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	II półrocze

VIII gimnazjalne

1.	Pułapki nowoczesnych technologii	Godzina z wychowawcą	wychowawca	Marzec 2019r.
2.	Dzień bez przemocy	Godzina z wychowawcą	Pedagog	Luty 2019r.
3.	Niebezpieczna moda – alkohol, nikotyna, napoje energetyzujące.	Godzina z wychowawcą.	Wychowawca	Kwiecień 2019r.
4.	Jak radzić sobie ze stresem?	Godzina z wychowawcą	Psycholog	I półrocze
5.	Asertywność.	Godzina z wychowawcą	Wychowawca	I półrocze
6.	Uzależnienia – profilaktyka.	Zajęcia wychowania fizycznego	Nauczyciele wychowania fizycznego	II półrocze
7.	Odpowiedzialność nieletnich.	Spotkanie z policjantem	Pedagog	Październik 2018r.
8.	Propagowanie zdrowego stylu życia	Realizacja programu „Trzymaj formę”	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok
9.	Kryształ wartości	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawca	II półrocze

VII. Strategia ewaluacji programu jako zaplanowane działanie.

Dla wykazania efektów programu zostaną przeprowadzone badania po zakończeniu jego realizacji, co pozwoli nam ocenić zmiany zachowań. Podejmowane działania będą podlegać stałej obserwacji, aby w

razie potrzeby dokonać niezbędnych modyfikacji. Efektywność działań zostanie zbadana za pomocą ankiet (Uzależnienia, Trudne rzeczy w naszej szkole), obserwacji, rozmów – wywiadów oraz badań przeprowadzonych w ramach ewaluacji wewnętrznej. Po przeprowadzeniu ewaluacji określone zostaną problemy, a przede wszystkim przyczyn ich powstania. Wnioski będą stanowić diagnozę i podstawę planowania do dalszej pracy.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona w czerwcu 2019r. po zrealizowaniu programu. Oceniona zostanie skuteczność podejmowanych działań profilaktyczno – wychowawczych. Ocenie i modyfikacji poddany zostanie również system wartości preferowany przez całą społeczność szkolną.